

DOĞAYI KORUMA VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Sayhan TOPÇUOĞLU
Zoooloji mezunu, Ünye - Ordu

Doğayı koruma yönündeki çalışmalar, geri kalmış ülkelerin yıkıcı bir etken olduğu görüldükten sonra başlamıştır. Bugün ileri ülkelerde, ekonomik yönden doğayı koruma problemi yanında, bilimsel önemi olan doğasal anıtların korunumu da aynı önemdedir (Öztiğ 1957).

İngilterede bir üniversite kentinde, Kembriçde oynanan futbol oyununun bir düdüğü ile durduruluyor. Bunun nedeni, oyun sahasına giren bir kirpinin bir taraftan bir tarafa geçmesini temin etmektir (Kosswig 1956).

Bu yazının amacı, ileri ülkelerin doğa konusundaki koruyucu tutumlarını eleştirmek değil, sadece bu konunun bazı noktalarına kısaca değindikten sonra, özellikle yabancı hayvanların azalmasına dikkati çekmektir.

Bizdeki durum : Ülkemizde ormanlar devamlı tahrip edilmekte, karşılığında yeterli yeni dikimler yapılmadığından toprak ağaçsızlık yüzünden devamlı denize akmaktadır. Sonuç olarak toprak kaybı ve tarımsal üretimin azalması gerçeği belirlediği için, ekonomik doğasal kaynakların önemi ortaya çıkmıştır.

Ormanların azalması, içinde barındırdığı hayvanların tükenmesine de büyük etken olmuştur. Bilimsel önemi olup, turizm ve sonucu bakımından ekonomimize katkıda bulunacak olan doğasal varlıkları koruma sorununa, bugün ülkemizde verilen önemi araştırırsak aşağıda belirteceğimiz durumlar ortaya çıkar : Ormanların azalmasına ekonomik güçlükler nedeniyle yapılan açmacılık ve kaçak kesimler ne kadar etken olursa, yabancı hayvanların azalmalarına da aynı nedenle yapılan kara avcılığı sebep olmaktadır. Küçük ötücü kuşların avlanarak yenildiği bir gerçektir. Hile, tuzak ve projektörlerle donatılmış araçlar kullanılarak, geceleyin kitle halinde kanuna ve insanlığa sığmayacak avlar yapılmaktadır. Kuşların yumurtaları kuluçka mevsiminde satılmak için toplanmaktadır. Avcı kulüplerinin bazıları her zamankinden daha fazla av hayvanı vurarak, biran önce avifavnamızı tüketmek için cahillik içinde yarışa girmişlerdir. Örneğin : Ezineli avcılar son avlarında 200 keklilik ile çulluk vurmuşlar ve birinciliği bir günde 45 çullukla 11 keklilik vuran almıştır (Son Gaz. 1969). Kendi tüketimimiz yanında bir de, yabancıların kendi ülkelerinde bulamadıkları kolaylıklar içinde gelişigüzel avlanmaları sabır taşıyıcı olmuştur. Yayladağın çamlık ormanlarında üç gün üç gece avlanarak 100 den fazla tavşan ve çeşitli kuşlar vuran Lübnanlıların her zaman Türkiyeye geleceklarini söyliyerek gitmeleri bir örnek teşkil eder (Hürriyet Gaz. 1969).

Geçirdikleri jeolojik devirler içinde en az türleri ile temsil edilen memeli hayvanlar, en çok tükenme tehlikesi ile bugün ülkelerin içinde, Türkiyede karşı karşıya bulunmaktadır. Bunun sonucu, doğanın dengesinin bozulmasına etken olmaktadır. Bugün ülkemizde birçok memeli hayvan ve kuş türlerinin tamamen tükendiği, birçoklarının da yabancı keçiler ve ur kelekler gibi, son sığımları olan sarp yerlerde imhalarını bekledikleri bilimsel olarak tespit edilmiştir.

Gerekli tedbirler : Bilimsel olan doğasal anıt ve kaynakların önemini ülkemizde bilen az olduğu için, halkı çeşitli yayın araçları ile devamlı aydınlatmakta, doğayı tanıyan, araştıran ve seven bir gençliğin yetiştirilmesinde büyük faydalar vardır.

Türkiyenin doğasal anıtlarını veya milli park olarak adlandırılan alanlarını tespit ederek, gerekli yatırımların yapılmasına başlanmalıdır. Biyolojik mahiyet-tekilerini bugün minimal yüze çıkarmak şarttır. Milli park olacak yerlerimiz çoktur. Fakat korunmazlar ve biyolojik çalışmalardan mahrum bırakılırlarsa, o bölgeler hiçbir zaman doğasal anıt haline getirilemez.

Büyük kentlerimizde ekonomik kalkınmamızın problemlerinden biri halinde dinlenme yeri olarak ihtiyacını duyduğumuz doğal parkların kurulması şarttır. İstanbulda böyle bir park gerçekleştirilmektedir. Bu park doğasal varlıkları korumayı ve nesli azalan hayvanlarımızı üretmeyi amaç edinmelidir. Döviz karşılığında getirtilerek, gülünç hayvanları halka gösteren gösteri pavyonu olmamalıdır.

Yürürlükteki av kanunu süratle kaldırılmalıdır. Türkiye avıfavnasının gerçeklerine göre ilgililerin hazırlayacağı kanun, avlanma esaslarını çok kısıtlamalı ve ağır cezaları kapsmalıdır.

Bu konuda ülkemizin aydınlarına da, feragatle çalışmak gibi bazı önemli görevler düşüyor. Bugün, Almanya doğayı koruma konusunda özenilecek kadar iyi bir durumda bulunuyorsa, bunu kanun ve örgütlerden çok, bu uğurda bütün ömürlerini hasretmiş bilim adamlarına borçludur diyebiliriz. Örneğin botanikçi Prof. Schmeil, zoolog Prof. Günther gibi (Öztiğ 1957).

Her ülke ve düşünen her insan, doğanın dengesini koruma sorumluluğunu kendisinin yaratana borçludur.

BİBLİYOGRAFYA

1. Hürriyet Gazetesi (1969) : Başlığı ve tarihi belirsiz haber.
2. KOSSWIG, C. (1956) : Türkiye'de tabiatı koruma problemleri. - Biyoloji 6(1) : 3 - 8.
3. ÖZTIĞ, F. (1957) : Biyolojik mahiyette olan tabiat abidelerinin önemi ve Türkiyede tesis imkânları. - Biyoloji 7(3) : 51- 53.
4. Son Gazetesi (1969) : Silahlar ve avcılık : Ezine'li avcılar 200 keklik ve çulluk vurdu. - Son Gaz. 3(978) : 6. 4 Mart.